

Absztrakt

Szócs Andor doktorjelölt

Debreceni Egyetem Humántudományok Doktori Iskola

Nevelés-és Művelődéstudományi Doktori Program

Diákmunka-közvetítők a fizetett munkavállalásban érintett fiatalokról

A közép-és felsőfokú oktatásban résztvevő fiatalok körében egyre inkább elterjedőben van az iskolai tanulmányok mellett folytatott fizetett munkavállalás (Brennan és társai 2009 - CHERI; Pryor és társai 2012 – HERI; OECD 2012; NCES 1998; Hussar és társai 2020 - NCES). Ez a növekvő tendencia egyfajta válaszként értelmezhető a fiatalok részéről a folyamatosan változó társadalmi – gazdasági környezet adottságaira, elvárásaira (Twenge 2017), ami feltételezhetően hasonló mértékben jellemzi elsősorban a felsőoktatásban tanuló fiatalokat a 2020 márciusától jelenlévő Covid-vírus helyzetben is.

A nemzetközi szakirodalom nem egységes a tanulás melletti munka kapcsán, egyes kutatási eredmények annak negatív hatásait emelik ki: tanulmányi eredményesség romlása, lemorzsolódás (Tinto 1993; Eichhorst 2014; OECD 2017), míg mások annak előnyeire hívják fel a figyelmet: tapasztalatszerzés, későbbi gyors elhelyezkedés, társadalmi és gazdasági tőkeszerzés (Sanaullah 2018; Neyt és társai 2018). A legújabb nemzetközi oktatáskutatói jelentések elsődlegesen munkaerőpiaci szükségleti szempontból közelítenek a témához, sugallva, hogy a felsőoktatás és a munkaerőpiac szükségleteit egyre inkább szükséges egymáshoz közelebb hozni, így például a felsőoktatásban a duális képzések erősítését is több forrás szorgalmazza (OECD 2019; NCES 2020).

Jelen előadásunkban arra vállalkozunk, hogy munkaközvetítői oldalról szemléltessük a fiatalok munkapiaci attitűdjeit, álláskeresési jellemzőit. Ezt két mélyinterjú eredményeinek bemutatásával valósítjuk meg. Megismerhetjük két országos jelentőségű diákmunkaközvetítő szervezet gyakorlati tapasztalatait, amelyek a fiatalok

munkakeresési szokásairól és részben munkához való hozzáállásukról, munkapiaci elvárásaikról tájékoztatnak.

Eredményeink azt mutatják, hogy a tanulás melletti munka vonatkozásában elsődleges motiváció a valamely konkrét célból történő jövedelemszerzés (egyéni egzisztenciális és önkiteljesedést szolgáló célok és némileg a szülői háttér segítése), másodlagos cél a tudás- és tapasztalatszerzés, harmadlagosan pedig a társasági lét keresése, új, élő emberi kapcsolatok létrejötte- és a kikapcsolódás iránti vágy.

A téma kutatásának elterjedése álláspontunk szerint nagyban elősegítheti a munkapiaci-munkáltatói szükségletek és a felsőoktatás egyre jobb harmonizálását.

Kulcsszavak: ifjúság, tanulás és munkavállalás, fizetett munka, munkaközvetítő

Felhasznált irodalom

Brennan, John – Patel, Kavita – Tang, Winnie (2009): *Diversity in the student learning experience and time devoted to study: a comparative analysis of the UK and European evidence* - Report to HEFCE by Centre for Higher Education Research and Information (CHERI), The Open University

Eichhorst, Werner (2014): *Fixed-term contracts. Are fixed-term contracts a stepping stone to a permanent job or a dead end?* IZA World of Labor, 45.
<https://wol.iza.org/uploads/articles/45/pdfs/fixed-term-contracts.pdf?v=1>

Hussar, Bill – Zhang, Jijun – Hein, Sarah – Wang, Ke – Roberts, Ashley – Cui, Jiashan – Smith, Mary – Bullock Mann, F. – Barmer, Army – Dilig, Rira (2020): *The Condition of Education 2020* (NCES 2020-144). U.S. Department of Education. Washington, DC: National Center for Education Statistics (NCES).
<https://nces.ed.gov/pubsearch/pubsinfo.asp?pubid=2020144>.

NCES (1998): *The Condition of Education 1998*, NCES 98-013, by John Wirt, Tom Snyder, Jennifer Sable, Susan P. Choy, Yupin Bae, Janis Stennett, Allison Gruner, and Marianne Perie. Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office. <https://nces.ed.gov/pubs98/98013.pdf>

Neyt, Brecht – Omeij, Eddy – Baert, Stijn – Verhaest, Dieter (2018): Does Student work really affect educational outcomes? A review of the literature. *Journal of Economic Survey*, Vol. 33; iss. 3; pp. 896 – 921

OECD (2012): *Students at work* <https://www.oecd.org/statistics/students-at-work.htm>

OECD (2017): *PISA 2015 Results - Students' Well-Being*

OECD (2019): *Detailed information on employment protection by country*
<https://www.oecd.org/els/emp/All%202019.pdf>

Pryor, John H. – Eagan, Kevin – Palucki Blake, L. – Hurtado, Sylvia – Berdan, Jennifer – Case, Matthew. H. (2012): *The American Freshman: National norms fall 2012*. Los Angeles: Higher Education Research Institute (HERI), UCLA.

Quintini, Glenda (2015): *Working and Learning: A Diversity Of Patterns*. OECD Social, Employment and Migration Working Papers No. 169
<https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/5jrw4bz6hl43en.pdf?expires=1601331291&id=id&accname=guest&checksum=7DC0B401891EDE50951CDCF06259DA9A>

Sanaullah, Nikita (2018): The future of work and youth. European Youth Forum, Bruxelles.

https://www.skillsforemployment.org/edmsp1/groups/skills/documents/skpcontent/cdff/mjm2/~edisp/edmsp1_236025.pdf

Tinto, Vincent (1993): *Leaving College: Rethinking the Causes and Cures of Student Attrition*. Chicago, University of Chicago Press

Twenge, J. M. (2017). *iGen: Why today's super-connected kids are growing up less rebellious, more tolerant, less happy - and completely unprepared for adulthood (and what this means for the rest of us)* (First Atria Books hardcover edition). New York, NY: Atria Books